

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0404U001981

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-05-2004

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трищук Надія Михайлівна

2. Trischuk N.M.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 14.01.11

Назва наукової спеціальності: Кардіологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 26-04-2004

Спеціальність за освітою: 7.110.101

Місце роботи здобувача: Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України

Код за ЄДРПОУ: 01896872

Місцезнаходження: 61176, м. Харків, вулиця Амосова, 58

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.600.04

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківська медична академія післядипломної освіти МОЗ України

Код за ЄДРПОУ: 01896872

Місцезнаходження: 61176, м. Харків, вулиця Амосова, 58

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.30

Тема дисертації:

1. Функціональний стан ендотелію у хворих на артеріальну гіпертензію та ішемічну хворобу серця.
2. The functional state of endothelium in patients with arterial hypertension and ischemic heart disease.

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: хворі на артеріальну гіпертензію і ішемічну хворобу серця з наявністю або відсутністю хронічної серцевої недостатності. Мета дослідження: оптимізація лікування ішемічної хвороби серця і артеріальної гіпертензії на підставі вивчення структурно-функціонального стану лівого шлуночка серця, вазо-констрикторних та вазодилатуючих ендотелій-залежних механізмів. Методи дослідження: загальноклінічні і лабораторні методи, ультразвукове дослідження серця з використанням морфологічних і функціональних показників діастолічної та систолічної функції серця; оцінка стану функції ендотелію - визначення вмісту ендотеліну-1 в периферійній венозній крові, метаболіту простагліцину 6-кето-ПГФ1-?, цАМФ і цГМФ. Теоретичні і практичні результати: установлені особливості дисфункції ендотелію і структурно-функціональних змін міокарда в залежності від перебігу ІХС, наявності АГ і недостатності кровообігу, що може бути основою для діагностики визначення функції ендотелію та необхідності застосування ІАПФ та АРАІІ. Раннім діагностичним тестом наявності серцевої недостатності у хворих на

артеріальну гіпертензію є порушення діастолічної функції за рахунок зниження пасивного наповнення лівого шлуночка серця та наявності концентричної гіпертрофії міокарда, що свідчить про необхідність цілеспрямованої медикаментозної корекції вказаних порушень за допомогою модуляторів РААС на початкових етапах розвитку захворювання. Поєднання підвищеного вмісту ендотеліну-1 та поява діастолічної недостатності лівого шлуночка серця є прямим показанням до використання з метою лікування ІАПФ, для корекції як діастолічної дисфункції лівого шлуночка серця, так і для зниження активності існуючих ендотелін-залежних механізмів патогенеза захворювань. Новизна: установлені особливості змін функції ендотелію і структурно-функціональної характеристики лівого шлуночка серця при артеріальній гіпертензії (гіпертонічній хворобі) та ішемічній хворобі серця, а також вплив поєднання ІХС, АГ і недостатності кровообігу на ці показники. Уперше показано, що підсилення функції ендотелію супроводжується структурно-функціональними змінами лівого шлуночка, для яких характерно розвиток концентричного ремоделювання у хворих на АГ і зміни його в напрямку ділатаційного ремоделювання лівого шлуночка при появі ішемічної хвороби серця. Показано, що артеріальна гіпертензія характеризується порушенням функціонального стану ендотелію за рахунок підвищення активності ендотелін-утворюючих механізмів і зниження NO-утворюючих впливів за рахунок зменшення синтезу NO та утворення простагліцину. При ІХС спостерігається активація як ендотелін-залежних механізмів, так і посилення активності механізмів антагоністичної дії - утворення простагліцину. Наявність недостатності кровообігу суттєво збільшує дисфункцію ендотелію, яка виражається в переважній активації ендотелін-залежних механізмів у вигляді підвищення вмісту ендотеліну-1 та цАМФ, який являється вторинним месенджером реалізації фармакодинамічних ефектів катехоламінів. При цьому встановлено зниження активності NO-залежних механізмів та помірна активація простагліцину-обумовленого впливу, що підтверджується зниженням вмісту цГМФ і підвищенням вмісту 6-кето-ПГФ1-?. Вплив модуляторів РААС - ІАПФ, еналаприлу, і блокатора рецепторів А II, лозартану, проявляється тенденцією до нормалізації ендотелін-залежних механізмів клітинно-гуморальних змін у виді зниження рівня ендотеліну-1 в крові, збільшення рівня цГМФ і метаболіту простагліцину 6-кето-ПГФ1-?. Зміни структурно-функціонального стану міокарда лівого шлуночка під впливом еналаприлу проявляються, насамперед, збільшенням діастолічного розслаблення міокарда лівого шлуночка і зменшенням діастолічних розмірів серця і зниженням рівня систолічного і діастолічного кров'яного тиску. Ступінь упровадження результати обстеження були використані в лікувальних та наукових закладах м. Харкова (Інститут терапії АМН України, м. Харків; Балаклійська ЦРЛ, 26 клінічна лікарня, міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної медичної допомоги м. Харкова). Сфера використання: медицина, кардіологія.

2. Object of the study: Patients with arterial hypertension and coronary artery disease with or without chronic heart failure. Purpose of the study: To optimize the treatment for coronary artery disease (CAD) and arterial hypertension basing on the study of structural functional state of the left ventricle, vasoconstrictor and vasodilating endothelium-dependent mechanisms. Methods of research: General clinical and laboratory methods, ultrasound study of the heart with the use of morphological and functional indices of diastolic and systolic function of the heart; evaluation of endothelium function, determining endothelin-1 amount in the peripheral venous blood, metabolite of prostacyclin 6-keto-PGF1-?, cAMP and cGMP. Theoretical and practical results: Peculiarities of endothelium dysfunction and structural changes in the myocardium depending on the course of CAD, presence of AH and circulatory insufficiency, which can be used for determining endothelium dysfunction and substantiation of IACE and AIIAR administration. Early diagnostic test in patients with AH can be disturbance of diastolic function due to reduction of passive filling of the left ventricle and presence of concentric hypertrophy of the myocardium which suggest of the necessity of drug correction of the above disorders with the use of RAAS modulators at the beginning of the disease. Combination of increased endothelin-1 amount and diastolic insufficiency of the left ventricle is an indication to the use of IACE for correction of both diastolic dysfunction of the left ventricle and reduction of activity of the existing endothelium-dependent mechanisms of the disease pathogenesis. Novelty: The characteristics of the changes of endothelium function and structural functional characteristics of the left ventricle in arterial hypertension and CAD were established. The influence of

combination of CAD, AH and circulation insufficiency on these parameters was shown. It was shown that increase in endo-thelium function was accompanied by structural functional changes in the left ventricle which were characterized by con-centric remodeling in AH and changes to dilatation remodeling of the left ventricle in CAD. Arterial hypertension was shown to be characterized by distur-bances in the functional state of the endothelium due to increase of endothelin-forming mechanisms and reduction of NO influ-ence due to reduction in NO synthesis and prostacyclin forma-tion. CAD is characterized by activation of endothelium-dependent mechanisms, increased activity of antagonist mecha-nisms, i.e. prostacyclin formation. The presence of circulatory insufficiency considerably in-creases endothelium dysfunction which is manifested by activa-tion of endothelium-dependent mechanisms (increase in endothe-lin-1 and cAMP) which is a secondary messenger of catechola-mine pharmacodynamic effect realization. Reduction of NO-dependent mechanisms activity and moderate activation of prostacyclin-mediated influence was established, which was proven by reduction of cGMP and increase in 6-keto-PGF1-?. The influence of RAAS-IACE modulators, Enalapril and AII re-ceptor blocker, Lozartan, manifests by tendency to normalization of endothelium-dependent mechanisms of cellular-humoral changers in the form of reduction of endothelin-1 level in the blood, increase in cGMP and 6-keto-PGF1-? level. The changes in structural functional state of the left ventricle under the influence of Enalapril manifests by increase in diastolic relaxation of the left ventricle myocardium, reduction in the diastolic size of the heart and systolic and diastolic blood pressure. Degree of introduction: The findings of the research were introduced into the work of treatment and educational institutions of Kharkiv (Institute of Therapy of Academy of medical sciences of Ukraine, Balakliya Central District Hospital, Clinical Hospital No. 26, City Clinical Hospital of Emergency Medical Aid). Sphere of application: Medicine, cardiology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Власенко Михайло Антонович

2. Vlasenko M.A.

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кравчун Павло Григорович

2. Кравчун Павло Григорович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніконов Вадим Володимирович

2. Ніконов Вадим Володимирович

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.11

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Біловол Олександр Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Біловол Олександр Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.